

Justiits- ja digiministri 8. juuli 2025. a määruse nr 9 „Täitmisregistri põhimäärus“ muutmise määruse eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Määrusega muudetakse justiits- ja digiministri 8. juuli 2025. a määrust nr 9 „Täitmisregistri põhimäärus“¹ (RT I, 10.07.2025, 6) (edaspidi ka *kehtiv määrus* ja *määrus nr 9*). Määrus kehtestatakse täitemenetluse seadustiku (TMS) § 63 lõike 5 ja § 115 lõike 7 alusel.

Eelnõu eesmärgid on:

- viia kehtiv määrus kooskõlla täitemenetluse seadustiku §-de 63 ja 115 muudatustega, mille Riigikogu võttis 17. detsembril 2025 vastu täitemenetluse seadustiku ning tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja täitemenetluse seadustiku rakendamise seaduse muutmise seadusega (726 SE). Nimetatud muudatustega korrigeeriti määruse volitusnorme ja reguleeriti seaduses arestide andmete edastamist juhul, kui see tehnilistel põhjustel täitmisregistri kaudu võimalik ei ole;
- täpsustada määruse nr 9 alusel töödeldavaid isikuandmeid ja muid andmeid, registripidamisega seotud küsimusi ning täitmisregistri jätkuvast arendamisest tulenevaid küsimusi, et senisest paremini tagada isikute põhiõiguste kaitset.

Võrreldes kehtiva korraga ei kavandata eelnõukohase määrusega koormavaid nõudeid, mistõttu ei mõjuta määruse rakendamine ettevõtjate, inimeste ega vabaühenduste halduskoormust.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Määruse eelnõu on ette valmistanud ja seletuskirja on koostanud Justiits- ja Digiministeeriumi justiitshalduspoliitika osakonna vabakutsete talituse nõunik Glen Roosaar (5329 3222, glen.roosaar@justdigi.ee).

Eelnõu ja seletuskirja on keeleteimetanud Justiits- ja Digiministeeriumi õigusloome korralduse talituse toimetaja Mari Koik (mari.koik@justdigi.ee).

1.3. Märkused

Määruse eelnõu ei ole seotud Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määruse eelnõu koosneb kahest paragrahvist. Paragrahviga 1 muudetakse määrust nr 9.

Määruse preambul sõnastatakse ümber, kuna täitemenetluse seadustiku ning tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja täitemenetluse seadustiku rakendamise seaduse muutmise seadusega (726 SE) täpsustati ja süstematiseeriti määruse volitusnorme.

Paragrahvi 1 lõikes 2 viiakse registri ingliskeelne nimetus kooskõlla seaduse tõlkes kasutatud ingliskeelse nimetusega.

Paragrahvi 3 lõikesse 2 lisatakse registri volitatud töötlejaks Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskus (RIT), kes vastutab registri majutamise eest. Seetõttu täpsustatakse ka **§ 5 sissejuhatavat lauseosa**.

Paragrahvi 4 punkti 3, § 15 lõike 2 esimese lause ning § 17 lõigete 1 ja 2 sõnastust täpsustatakse. TMS § 63 lõike 2 kohaselt võib avaliku võimu kandja, kellel on vaja täitmisregistrit kasutada seadusest tuleneva ülesande täitmiseks, süsteemiga liituda juhul, kui selleks on olemas tehniline võimekus. Põhimääruse nimetatud punktides viidatakse hetkel vaid infosüsteemile, mitte avaliku võimu kandjale. Määruse sõnastus viiakse selguse huvides kooskõlla seaduse sõnastusega.

¹ [Täitmisregistri põhimäärus–Riigi Teataja](#)

Paragrahvi 4 punkti 4 sõnastust täpsustatakse õigusselguse huvides. Muutmissätte eesmärk on reguleerida ainult seda, et registri toimimist takistavatest asjaoludest, arenduste kavandamisest ja õigusaktide kehtestamise või muutmise kavatsusest tuleks teavitada asutusi ja isikuid, kelle infosüsteem on registriga liidestatud. See ei välista siiski, et ka muid isikuid, kes näiteks registrit endaga seotud või avalikke andmeid vaatavad, võib registri kasutamist mõjutavatest asjaoludest asjakohasel viisil teavitada.

Paragrahvi 4 punkti 6 täiendatakse viitega arestide andmetele. Kuna registri kaudu võivad teised avaliku võimu kandjad saada juurdepääsu ka arestide andmetele, on mõistlik ja põhjendatud, et andmekogu vastutav töötaja saab teha järelevalvet selle üle, et ka arestide andmete töötlemise õiguspärasuse tagamiseks on kasutusele võetud asjakohased meetmed.

Paragrahvi 4 punkti 6 ja § 9 sõnastust täpsustatakse ka õigusselguse tagamiseks. Kuna määruses kasutatakse terminit „kasutaja“ ka asutuste ametnike ja töötajate kohta, kes andmeid töötlevad, täpsustatakse, et selles sättes on „kasutaja“ all silmas peetud avaliku võimu kandjat.

Paragrahvi 5 tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2, mis sätestab RIT-i kui registri volitatud töötleja ülesande registrit majutada. See vastab RIT-i tavapärastele ülesannetele. Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 12. novembri 2021. a käskkirja nr 225 „Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskuse moodustamine“ lisa 1 „Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskuse põhimäärus“, mis on justiits- ja digiministri 6. juuni 2025. a käskkirjaga nr 37² kehtestatud uues sõnastuses, § 8 lõigete 1 ja 2 kohaselt on RIT-i tegevusvaldkonnaks info- ja kommunikatsioonitehnoloogia alusteenuste ehk arvutitöökohta teenuse, servertaristu teenuse ning nendega seotud lisateenuste ja erilahenduste osutamine riigiasutustele. Põhimääruse § 9 punkti 1 kohaselt on RIT-i ülesandeks mh riigi infosüsteemi kuuluvate andmekogude majutamine.

Paragrahvi 7 lõike 2 punkte 1 ja 2 ning § 11 lõike 1 punkti 1 täiendatakse, kuna TMS § 63² lõike 3 kehtetuks tunnistamise tõttu on kohtutäituritel edaspidi võimalik oma infosüsteem täitmisregistriga liidestada ka otse, mitte vaid koja infosüsteemi kaudu.

Paragrahvi 7 lõike 2 punktis 2, lõike 3 punktis 2 ja lõike 4 punktis 2 ning § 9 lõikes 7 täpsustatakse, kellele päringute tegemise õigust omav isik või asutus peab päringute kohta selgitusi andma. Õigus selle kohta teavet saada tuleneb küll ka juba muudest õigusaktidest või sätetest, kuid praktikas on ilmnenud, et kõnealuseid sätteid tuleks õigusselguse huvides täiendada.

Paragrahvi 7 lõikes 4, mis reguleerib krediidi- ja makseasutuste kui andmeandjate kohustusi, asendatakse selguse huvides sõna „asutus“ täpsema sõnaühendiga „krediidi- ja makseasutus“.

Paragrahvi 9 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „volitatud töötleja“ tekstiosaga „RIK“. RIK annab registrile juurdepääsuõigusi ka praegu, kuid kuna eelnõuga määratakse ka registri teine volitatud töötleja, on edaspidi vaja täpsustada, kumb neist juurdepääsuõigusi annab. Samuti täpsustatakse registrile juurdepääsuga seonduvat. Täienduse eesmärk on tagada suurem õigusselgus olukorras, kus registrile juurdepääsu taotletakse mitme ülesande täitmiseks, kuid mõne ülesande täitmiseks täitmisregistri kaudu ei ole piisavalt alust.

Paragrahvi 9 lõikes 5 parandatakse ebaõige viide KAS §-le 88. Täitmisregistri kaudu esitatud järelepärimises märgitavaid andmeid reguleerib viidatud paragrahvi lõige 6³. KAS § 88 lõike 6³ kohaselt tuleb täitmisregistri kaudu esitatud päringus märkida: 1) järelepärimise edastanud isiku identifitseerimist võimaldavad andmed; 2) puudutatud isiku identifitseerimist võimaldavad andmed; 3) taotletavate andmete loetelu või kirjeldus; 4) järelepärimise esitamise õiguslik alus. Samuti jäetakse lõike 5 teisest lausest välja tekstiosa „ja volitatud töötleja“ ja lõiget täiendatakse kolmanda lausega, kuna RIK-il on juurdepääs lõikes nimetatud andmetele määruse § 5 punktis 4 nimetatud ülesande – teenuseintsidentide käsitlemise ja lahendamise – täitmiseks. See on vajalik registri ja päringute toimimise tagamiseks. KAS § 88 kohaselt võib pangasaladust avaldada, kui see tuleneb selles paragrahvis sätestatust, ning KAS § 88 sätestab andmete edastamise täitmisregisstrisse.

² Kättesaadav Justiits- ja Digiministeeriumi dokumendiregistris: [Justiits- ja Digiministeeriumi avalik dokumendiregister](#)

Paragrahvi 9 lõiget 7 täiendatakse teise lausega, millega täpsustatakse õigusselguse huvides päringute tegemise kohta selgituste andmise korraldamist. Kui isik soovib teada, kas mõni asutus on tema kohta päringuid teinud, tuleks vastav pöördumine esitada sellele asutusele, kes on nende andmete suhtes ka isikuandmete vastutav töötleja. Andmekogu vastutaval töötlejal ei ole teavet selle kohta, kas päringu tegemise või mittetegemise kohta on võimalik isikule teavet anda, kuna suur osa päringutest tehakse menetlustes, mille olemuse tõttu kohaldub sellele teabele (vähemalt teatud perioodil) juurdepääsupiirang. Samuti saab vaid päringu teinud asutus ise selgitada seda, miks oli avaliku ülesande täitmiseks – näiteks konkreetses menetluses – päringu tegemine vajalik.

Paragrahvi 10 lõigetes 2 ja 3 sätestatud arestide andmete koosseisu täiendatakse (vastavalt punktidega 9¹ ja 10¹), sest registrisse kantakse asjakohasel juhul andmeid ka selle kohta, kes on aresti seadmisele, muutmisele või tühistamisele vastanud, sh näiteks teatanud aresti seadmisest. Registrisse saab lisaks vastanud krediidi- ja makseasutuse andmetele kanda andmeid ka vastuse esitanud töötaja kohta. Kui arestile vastamine (või aresti seadmine) on tehniliselt korraldatud nii, et asutuse andmete kõrval ametniku või töötaja andmeid ei tekigi, ei takista see põhimääruse § 12 lõike 5 kohast aresti seadmist, sest ka sellisel juhul on võimalik tuvastada, kust aresti seadmine või vastus pärineb.

Paragrahvi 10 lõike 2 punktis 15 ja lõike 3 punktis 11 asendatakse sõna „järjekoh“ tekstiosaga „järjestus registris“. Kuna krediidi- ja makseasutustes on andmed ka enne elektroonilist arestimissüsteemi seatud arestide kohta, ei pruugi täitmisregistris olevate arestide järjestus vastata täpselt arestide tegelikele järjekohadele. Seetõttu on vaja eristada õigusliku tähendusega järjekohi ning registris olevat andmete järjestust.

Paragrahvi 10 lõike 4 tunnistatakse kehtetuks. Lõikes 4 on sätestatud andmekoosseis volituste jaoks, millega täitemenetluse osalised saavad anda enda volitatud isikutele õiguse tutvuda neid puudatavate täitemenetluste andmetega. Täitmisregistris volituste andmise asemel võetakse kasutusele keskne volituste haldamise infosüsteem Pääsuke³.

Paragrahvi 10 lõike 5 punkte 1, 2 ja 4 täpsustatakse ning määratakse täpsemalt andmed, mida registris päringu tegija, aadressaadi ja objekti kohta töödeldakse. Samuti lisatakse selguse huvides viide kehtiva määruse § 9 lõikes 2 nimetatud andmetele, mida registri kaudu küsida saab, et lõike 5 hõlmaks kõiki päringutega seoses töödeldavaid andmeid. Päringuga küsitud andmeid säilitatakse määruse § 16 lõike 4 kohaselt 30 päeva. Päringu tegija andmed on kindlaks määratud vastavalt sellele, milliseid andmeid päringu tegija KAS § 88 lõike 6 kohaselt enda kohta päringusse märgib, kuid KAS § 88 lõike 6³ kohaselt ei ole täitmisregistri kaudu esitatud päringu puhul sedavõrd detailsete andmete märkimine kohustuslik.

Paragrahvi 11 lõike 1 punktis 3 parandatakse ebaõige viide määruse §-le 9.

Paragrahvi 14 lõike 2 teine ja kolmas lause tunnistatakse kehtetuks, kuna edaspidi reguleerivad nendes lausetes kirjeldatud olukorda TMS § 115 lõiked 4¹ ja 4².

Paragrahvi 16 lõike 3 tunnistatakse kehtetuks, kuna volituste andmeid täitmisregistrisse ei kanta (vt § 10 lõike 4 kehtetuks tunnistamine).

Paragrahvi 16 lõikes 4 täpsustatakse seda, kui kaua säilitatakse mingil põhjusel vastuseta jäänud infopäringu andmeid. Praegu sõltub infopäringu andmete säilitamine sellele vastuse esitamisest, kuid ka siis, kui vastust ei esitata, ei ole infopäringu andmete tähtajatu säilitamine põhjendatud.

Eelnõu §-s 2 sätestatakse muudatuste jõustumise aeg. Eelnõu jõustub samal ajal kui eelnõuga 726 SE kavandatud täitemenetluse seadustiku §-de 63 ja 115 muudatused.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõul on puutumus isikuandmete kaitse üldmäärusega, sh reguleerib eelnõukohane määrus isikuandmete töötlemist ja logide säilitamist. Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõjud

³ [Keskne volituste haldamise infosüsteem Pääsuke | RIA](#)

Määruse rakendamisega ei kaasne sotsiaalset ega demograafilist mõju, mõju riigi julgeolekule, välissuhetele, regionaalarengule ja kohaliku omavalitsuse korraldusele ega elu- ja looduskeskkonnale.

Mõju riigiasutuste korraldusele

Määruse rakendamine avaldab mõju Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskusele (RIT), kuna eelnõu kohaselt on RIT edaspidi üheks registri volitatud töötlejaks. Kuna RIT-ile pandavad ülesanded vastavad RIT-i tavapärasele tegevusele, ei teki määruse rakendamisega RIT-ile lisakulusid.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamine ei nõua riigieelarvest lisaraha ja sellega ei ole ette näha riigieelarve tulude suurenemist.

6. Määruse jõustumine

Eelnõukohane määrus jõustub samal ajal kui eelnõuga 726 SE tehtud täitemenetluse seadustiku §-de 63 ja 115 muudatused.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks ministeeriumitele. Eelnõu koostamise käigus konsulteeriti Registrite ja Infosüsteemide Keskuse ning Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskusega. Eelnõu esitati avamuse avaldamiseks Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Kojale, Maksu- ja Tolliametile, Rahapesu Andmebüroole, Finantsinspeksioonile, Riigi Infosüsteemi Ametile, Andmekaitse Inspeksioonile, Statistikaametile, Registrite ja Infosüsteemide Keskusele, Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskusele, Eesti Pangaliidule ning Eesti Võlanõustajate Liidule.

Eelnõu kohta esitasid arvamuse Rahandusministeerium, Maksu- ja Tolliamet, Andmekaitse Inspeksioon, Rahapesu Andmebüroo, Riigi Infosüsteemi Amet, Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskus ning Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koda.